

Vlaanderen
is landbouw & visserij

Voorstelling VBH

beleidsdomein Landbouw en Visserij

10 november 2021

DEPARTEMENT
LANDBOUW
& VISSERIJ

Overzicht

- ▶ **Algemeen kader**
- ▶ **Governance & Plan van aanpak**
- ▶ **Resultaten VBH voor BD Landbouw en Visserij**
  - Bevoegdheidsverdeling
  - Administratieve last/governance
  - Besparingsscenario's
  - Retributies
  - Spending review
- ▶ **Ervaringen doorheen VBH-traject**

Algemeen kader

MED VR 2020 0412 MED.0391

- ▶ **Grondige doorlichting van alle uitgavenposten en waar relevant kostendekkingsgraden binnen de Vlaamse begroting**

- ▶ **Doel: onderbouwde aanbevelingen ('evidence based policy')**

- ▶ **Set van te beantwoorden vragen, o.a.**
  - Doelmatigheid actuele regelgeving ?
  - Bevoegdheidsverdeling overheid vs. privé/markt ?
  - Administratieve last/governance
  - Hoe besparing doorvoeren van resp. 5 en 15 %
  - Diepgaande spending reviews ?

Governance VBH-analyse en rapportering

- ▶ **Overkoepelende Stuurgroep**

- ▶ **Projectgroep per beleidsdomein**

- ▶ **Samenstelling projectgroep voor BD L&V;**

- Co-voorzitters P. De Clercq (*SG Dept LV*) en S. Defrere (*Dept FB*)

- BD LV: J. Relaes (*AG ILVO*), T. Ampe (*AH Dept LV*), E. Soenen (*Dept LV*)

- BD FB: N. Huyghe (*Dept FB*)

- P. Van Sprundel (*IA*)

- Prof. Dr. ir. G. Van Huylenbroeck (*UGent*)

- B. Gobin (*Dir. PCG/PCA/PCS*)

Plan van aanpak

1. Selectie uitgaven die diepgaand werden geanalyseerd

- VLIF (overname, investeringen, agrovoeding, omkadering, ...)
- FIVA (investeringen, ...)
- Steun aan agromilieu- en klimaatmaatregelen
- Steun brede weersverzekering
- Toelage aan EV ILVO en IVA ILVO
- Subsidie aan VLAM vzw

(VAK BA 2020 (excl apparaatskrediet))	Budgettaire massa (in keuro)	In heroverweging genomen budgettaire massa (in keuro)
Beleidsveld Landbouw en Visserij	99.141	64.556 (= 65 %)
Beleidsveld Landbouw- en Zeevisserijonderzoek	5.488	5.488 (= 100 %)
Beleidsveld Promotie Landbouw, Tuinbouw en Zeevisserij	4.847	4.847 (= 100 %)

Plan van aanpak

2. Redactie fiches maatregelanalyse

- o.b.v. eigen sjabloon (gestandaardiseerde fiches)
- cfr. bijlage 1 – 12 bij eindrapport

3. Redactie VBH-eindrapport

- o.b.v. sjabloon stuurgroep

4. Managementsamenvatting

Resultaten VBH

▶ (1) Bevoegdheidsverdeling overheid vs. privé/markt

→ Geen conflicten geïdentificeerd

→ Landbouw en Zeevisserijbeleid = verregaand EU-geharmoniseerd.

d.w.z. Raad en Europees Parlement maken het beleid, lidstaten voeren het uit en cofinancieren in bepaalde gevallen

→ Doel overheidsbeleid: cf, Verdrag van Lissabon (5 doelen)

→ Type overheidsbeleid: stimulerend en marktcorrigerend. Zeer beperkt regulerend of normerend (*bv. vangstquota*). Geen fiscaliteit.

Resultaten VBH

▶ (2) administratieve last/governance

→ Algemeen: hoog tot zeer hoog ervaren

→ Niet zozeer te wijten aan 'landbouwbeleid' as such...

...maar aan samenvloei van regels van toepassing op operatoren in de voedselvoorzieningsketen

o.a voedselveiligheid (federaal), dierengezondheid (federaal), arbeid (overwegend federaal), fiscaliteit (overwegend federaal), dierenwelzijn (regionaal), gewasbescherming (overwegend federaal), natuur (regionaal), milieu (regionaal), water (regionaal), lucht (regionaal), mest (regionaal), afvalstoffen (regionaal), steunmaatregelen (overwegend regionaal), vergunningen (lokaal of regionaal), etc....

Resultaten VBH

► (3) Besparingsecenario's

5 % besparing: 4.852 keuro (BA 2020)

- Voor elk van de 11 diepgaand onderzochte maatregelen impact ingeschat en omschreven
- Rode draad = potentiële negatieve impact op de 3 pijlers van duurzame ontwikkeling
  - Ecologie: (gemiste) impact op verschillende natuur- en milieu-indicatoren, waaronder biodiversiteit, energieverbruik, broeikasgasemissies, ammoniakuitstoot, uitstoot van fijn stof, geuremissies, niet-gerealiseerde hemelwateropslag, ...
  - Economie: (gemiste) impact op competitiviteit, waaronder productiviteitsgroei en arbeidsrationalisatie
  - Sociaal: Versnelde transitie naar niet-familiale landbouw

Resultaten VBH

▶ (3) Besparingsecenario's

15 % besparing: 14.556 keuro (BA 2020)

- Voor elk van de 11 diepgaand onderzochte maatregelen impact ingeschat en omschreven
- Rode draad = idem als 5 % maar in versterkte mate

! potentieel toenemende discrepantie tussen ambitieniveau van beleidsdoelen en de beschikbare publieke middelen om die doelen effectief te realiseren op het terrein.

! Duidelijke keuzes en bijstellingen van ambities zullen noodzakelijk zijn bij een besparingsronde.

! Stakeholders betrekken en overgangsfase voorzien

Resultaten VBH

▶ (3) Besparingsecenario's

Voorbeeld: VLIF overnamesteun

- VAK 3,57 meuro /VEK 2,966 meuro + EU middelen
- Governance
  - × Papierloos via e-loket
  - × Monitoring en evaluatie via GLB – Pijler 2
- Evaluaties
  - × Externe studie economische impact PDPOIII
  - × Surefarm project
- Conclusie
  - × Belangrijke maatregel ikv generatiewissel
  - × Besparingen kunnen
    - ▶ Lager forfaitair bedrag
    - ▶ Lagere selectiekans
  - Maar niet zonder gevolgen

Resultaten VBH

▶ (3) Besparingsecenario's

Voorbeeld: FIVA

- Budget: 3,9 meuro + EU middelen
- Governance
  - × Aanvragen via website → informatisering lopend
  - × Monitoring en evaluatie via EU - EFMZV
- Evaluaties
  - × Ex-post EVF
  - × Ex-ante /MER EFMZV
  - × Vergelijking met andere LS
- Conclusie
  - ▶ BE/VL relatief kleine speler op EU niveau
  - ▶ Door beperking middelen minder inzet op innovatie en collectieve acties en piloten. Ook minder aquacultuur bv. dan in NL
  - ▶ Besparing kan maar dan focus door één of meerdere maatregelen te schrappen (niet afromen)
  - ▶ Oppassen voor neveneffecten

Resultaten VBH

▶ (4) Retributies

- Scope beperkt (kwaliteit plantaardig uitgangsmateriaal)
- Omvang beperkt (ca. 1 mio euro/jaar)
- Thans onder revisie n.a.v. gewijzigd EU-plantengezondheidsbeleid

Resultaten VBH

▶ (5) Spending review ?

→ Suggestie:

Vlaams algemeen rampenfonds in combinatie met steun voor de brede weersverzekering

Ervaringen VHB-traject

- **Kritisch nadenken over ‘*verworden evidentie*’ is noodzakelijk**
- **Governance via stuurgroep en projectgroep werkt maar niet op korte tijdslijn en alles in één keer.**
- **Arbeidsintensief (totaal 310 pagina’s)**
- **Loskoppeling ts ambitieniveau beleid en middelen ter realisatie, is onlogisch**
- **Ambtelijke suggesties → politieke beslissingen**
- **Efficiënt om (cofin van) EU-uitgaven te betrekken in VBH ?**
(M&E gebeurt reeds onder EU-kader, Europese Rekenkamer bewaakt reeds de doelmatigheid)

BREDE VLAAMSE HEROVERWEGING: KERNELEMENTEN

EFFECTIVITEITSTUDIE: TAKEN

- VLAM voert de **decretale inning** uit van de bijdragen van de primaire sector en bundelt deze bijdragen tot acties met maximaal resultaat.
- VLAM neemt de rol op van **economisch diplomaat** bij het ontsluiten van markten.
- VLAM verenigt de bedrijven in een **uniek ecosysteem** waarbij handel, productie, export, overheid, verwerkte voeding en alle afgeleiden mekaar vinden. VLAM is het platform waar ze mekaar in een veilige omgeving ontmoeten en samen synergieën vinden.
- VLAM als **kenniscentrum** informeert overheden, bedrijven en consumenten met correct marktonderzoek. VLAM levert educatieve bouwstenen aan en zorgt voor gezondheidsinformatie voor specialisten (zoals diëtisten).
- De **dotatie** die Vlaanderen voorziet wordt ingezet voor promotie voor **korte keten, streekproducten en bio**. Tevens wordt die dotatie aangewend voor het verwerven van **data** en om de middelen die decretaal geïnd worden volledig te kunnen aanwenden voor promotie. Hierbij wordt een **hefboom** gehanteerd van een factor 5.

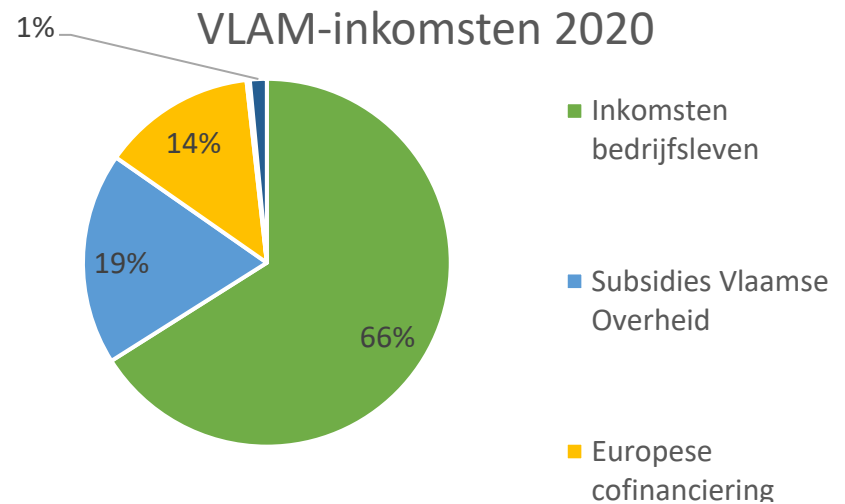
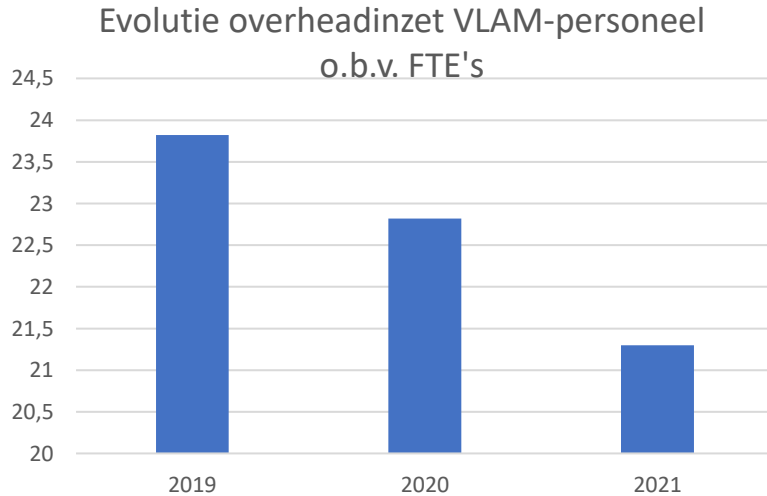

TOEGEVOEGDE WAARDE

- Er is de economische impact op Vlaanderen als regio: VLAM is de drijvende kracht achter EU-programma's, draagt bij aan het robuust houden van de Vlaamse export (handelsbalans) en de continuïteit van de Vlaamse economie (cf. Vlaams regeerakkoord).
- Voor de Vlaming ontsluit VLAM gezonde en evenwichtige voeding, maximaal gericht op wat Vlamingen zelf produceren.
- Via promotie wil VLAM een toegevoegde waarde creëren die bijdraagt tot een leefbaar en duurzaam agro-voedingscomplex.
- Beleid: VLAM levert objectieve en juiste cijfers die het beleid mee helpen sturen. Inzicht in handelstromen en consumentengedrag zijn hierbij essentieel.
- Beleid: VLAM gebruikt een deel van de overheidsmiddelen om korte keten, streekproducten en biologische productie extra te ondersteunen. Zonder deze gecoördineerde steun zouden deze sectoren niet de slagkracht verkrijgen die ze verdienen.

OPVALLEND

- **Financiering: hefboomeffect factor 5**
- **Werkingskost met 10% gedaald op 3j**
- **Overhead in lijn met privé marketing agency's**

TAKE AWAY

- Volumekortingen in media-investeringen stijgen (dus meer media voor hetzelfde budget)
- Media steeds breder gespreid (over zenders en mediavormen)
- Meetbaar effect op voedingskeuze van de Vlaming
- Vlaamse bedrijven in het buitenland worden ontzorgd
- Data van VLAM worden steeds meer geraadpleegd (van testaankoop tot parl. vragen) (6 parl vragen in 2018, 36 tot op vandaag 2021)
- Faciliteren van kennis rond eetgedrag

BIJKOMENDE BESPARINGEN

- **Geen ruimte om te besparen zonder directe gevolgen**
  - Verlies aan data (verwerven van data is duur) waardoor beleid minder accurate info heeft
  - Indienen en/of slaagkans EU-dossiers zou dalen (nu beste van de EU)
  - Personeelsbesparing (ontslagen) zouden leiden tot minder service aan de sectoren en gradueel verlies van cohesie
  - Gespecialiseerde exportondersteuning (zowel in beurzen als inhoudelijk) zal verminderen
  - Consumentinfo dreigt minder onderbouwd te worden

BIJKOMENDE MIDDELEN

- Educatie zou verder worden uitgebouwd (voedselwijsheid, Vlaamse eetcultuur)
- Landbouw Economische diplomatie zou sectorbreed versterkt worden (momenteel projectmatig via BAR en relance)
- Meer middelen versterken VLAM als neutrale referentie - tegenover lobbying en gekleurde informatie - waarop ook de Vlaamse overheid kan steunen
- Meer middelen versnellen de ambitie om de Vlaamse identiteit van onze producten in de wereld te zetten. Dit heeft een positief effect op de handelsbalans.